

NVOX

MAGAZINE VOOR HET ONDERWIJS IN NATUURWETENSCHAPPEN

#7

september
2025
jaargang 50

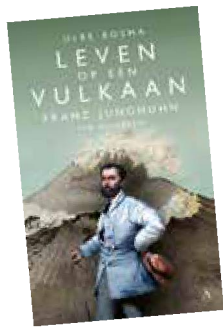
Conceptexamenprogramma's biologie

In gesprek met Ben Feringa

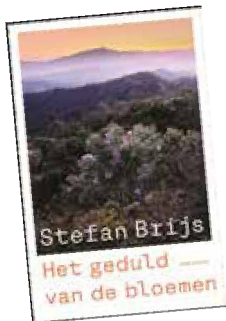
Van leek tot leek: de quantumcomputer

Dries van Nieuwenhuysse & Ronald van Harxen. Illustraties van Joris de Raedt. **Biografie van de steenuil. Godin van de nacht.** Amsterdam: Terra (2025). 240 p. ill. ISBN 9789020952278. € 29,99.

Ulbe Bosma. **Leven op een vulkaan. Franz Junghuhn, een biografie.** Amsterdam: Atheneum (2025). 360p. ill. kl. ISBN 9789025317249. €27,50.

Stefan Brijis. **Het geduld van de bloemen.** Amsterdam: Atlas Contact (2025). 192p. ISBN 9789045052120. € 23,99.

Biografie van de steenuil

De steenuil is belangrijk voor ons als cultuurvolger en vooral als ambassadeur van kleinschalige halfopen habitats.

Dit boek geeft in tien hoofdstukken een volledig beeld van de steenuil en alles wat ermee te maken heeft.

Het begint na de inleiding met de Steenuil als mythisch symbool. Vervolgens gaat het in op de Taxonomie, de Ontwikkeling en morfologie, de Verspreiding aantallen, dichtheden en trends, de Habitat, het Dieet, het Broedseizoen, het Gedrag, de Populatie-dynamiek, In het tiende hoofdstuk staat wat je kunt doen als je zelf aan de slag wilt. Alle veertien ondersoorten komen aan bod,

waarbij ook de kuikenontwikkeling, verengroei en rui worden beschreven.

Het doel van het boek is een 'samenvatting' op een "niet-wetenschappelijke, begrijpelijke" manier, om de wetenschappelijke inzichten toegankelijk te maken voor een breder publiek, als erkenning van en waardering voor het vrijwilligerswerk dat de uilenliefhebbers verrichten.

Het boek is zeer leesbaar, fraai geïllustreerd en een must voor mensen die belangstelling hebben voor natuurbehoud en wat daarmee samenhangt. Zeer aanbevolen.

MARIANNE OFFEREINS

Een negentiende-eeuwse avonturier

Het is een feest om kennis te nemen van het bewogen leven van de 19e-eeuwse Pruisisch-Nederlandse natuuronderzoeker Franz Junghuhn. Als botanicus, geoloog, paleontoloog, antropoloog, maar vooral als avonturier was hij onwaarschijnlijk veelzijdig. Als legerarts kwam hij op Java terecht waar hij zijn wetenschappelijk werk begon. Hij beklom er alle vulkanen en verzamelde ongelooflijke hoeveelheden botanisch materiaal, fossielen en mineralen. Daarmee en met het schrijven van veel artikelen en boeken bleek hij zich in een academische slangenkul te begeven. Gesteund door zijn ambitie, doorzettingsvermogen en vechtlust kwam hij alle tegenslagen te boven en wist hij zich een respectabele

positie te verwerven in de internationale wetenschap. Evenals zijn vriend en grote voorbeeld Alexander von Humboldt was hij aanhanger van de holistische, romantische natuurfilosofie. Als verhalenverteller heeft Bosma er een heel prettig leesbaar boek van gemaakt, dat veel weg heeft van een spannend jongensboek. Vooral de jonge jaren – met een mislukte acteercarrière, een kattenmoord, een ongeplande bezwangering, een pistoolduel, een gevangenisstraf inclusief ontsnapping, een geveinsde geestesziekte én een functie in het Franse vreemdelingenlegioen – zijn heerlijk om te lezen.

COEN VAN DER KAMP

Het geduld van de bloemen

De auteur woont in het zuiden van Spanje en beschrijft het landschap en de natuur in Andalusië, waar hij woont en een 'schrijfhut' heeft. Vandaaruit kan hij ook waarnemen. Het landschap wordt beschreven gedurende de seizoenen. Op zijn terrein zijn nesten van boerenzwaluwen te vinden, maar ook de roodstuitzwaluw komt langs. En hij heeft een nestkast voor torenvalken laten monteren op een elektriciteitspaal. Maar daar blijft het niet bij: hij verkent de wijde omtrek en beschrijft die. Hij ziet de teloorgang van het landschap in deze streek door de steeds grotere avo-cadoplantages en andere niet in de streek thuishorende, en enorme hoeveelheid water

vragende, landbouwactiviteiten. De vruchtbare bodem spoelt weg, stukken van bergen worden afgegraven voor bouwactiviteiten. Stuwmeren raken steeds leger. Maar er is nog steeds veel prachtige natuur en dat kan hij als geen ander beschrijven. Ook de enorme regenval treedt in zijn gebied op. Dat is geen oplossing voor de stuwmeren en we hebben gezien hoe verwoestend die was; ook voor 'het natuur'landschap. Hij is bezorgd en heeft toch hoop en wellicht is dat voor anderen een aansporing om de natuur om hen heen met andere ogen te bekijken.

MARIJKE DOMIS